

Sygn. akt V KK 559/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **S. B.**,
skazanego za czyn z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 29 grudnia 2020 r.,
w trybie art. 535 § 3 k.p.k., kasacji obrońcy skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 21 stycznia 2019 r., sygn. akt V Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.
z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego S.B. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wałczu wyrokiem z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt (...), uznał S. B. za winnego popełnienia czynu z art. 159 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XII). W pkt XIII wyroku orzeczono wobec oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego zadośćuczynienie w kwocie 7 000 zł. Wyrok dotyczył ponadto trzech innych oskarżonych.

Po rozpoznaniu apelacji m.in. obrońcy oskarżonego S. B., wyrokiem z dnia 21 stycznia 2019 r., sygn. akt V Ka (...), Sąd Okręgowy w K. zmienił zaskarżony wyrok w stosunku do ww., w ten sposób, że z opisu czynu przypisanego S. B.

wyeliminował stwierdzenie, że kij, którego oskarżony używał był podobnie niebezpieczny do broni palnej lub noża i czyn ten zakwalifikował z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Na podstawie art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności (pkt 1.e). W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy (pkt 2).

Kasację od powyższego orzeczenia wniósł obrońca skazanego i zarzucił mu „rażące naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na treść orzeczenia, polegające na obrazie przepisów:

- 452 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 5 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie złożonych w trakcie postępowania odwoławczego ważnych z punktu widzenia oskarżonego wniosków dowodowych (w postaci nagrań z monitoringu, sprawdzenia numeru telefonu należącego do oskarżonego ze wskazaniem danych lokalizacyjnych), i ich oddalenie na tej podstawie, iż w ocenie sądu służyły one wyłącznie przedłużeniu postępowania, podczas gdy wyrok w sprawie zapadł dopiero po dwóch miesiącach od daty ich złożenia i nic nie stało na przeszkodzie by dowody te przeprowadzić, skoro zdaniem obrony mogły one mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia i pozwalały wykazać niewinność oskarżonego,
- art. 7 k.p.k. przez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, z pominięciem kompleksowej analizy wszystkich dowodów co w konsekwencji doprowadziło do uznania, iż S. B. nie musiał posługiwać się telefonem komórkowym na niego zarejestrowanym, bowiem korzystać mogła z niego inna osoba, przy czym Sąd nie kwestionuje faktu napisania przez oskarżonego SMS na tym telefonie, która to okoliczność ma decydujące znaczenie przy ustaleniu miejsca logowania telefonu i ewentualnego stwierdzenia obecności oskarżonego w miejscu popełnienia przestępstwa.”

W związku z podniesionymi zarzutami skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

W odpowiedzi na kasację, Prokurator Rejonowy w W. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z art. 519 k.p.k. kasację wnosi się wyłącznie od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, co oznacza, że zarzuty kasacyjne muszą być skierowane wprost pod adresem orzeczenia sądu odwoławczego, a zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. powinny dla swej skuteczności dotyczyć uchybień z art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym – tylko w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 k.p.k. (art. 536 k.p.k.). W tej sprawie nie stwierdzono wystąpienia żadnej z przesłanek stanowiących bezwzględne przyczyny uchylenia zaskarżonego wyroku, natomiast podniesione w kasacjach zarzuty rażącego naruszenia prawa, których dopuścić miał się Sąd odwoławczy, okazały się bezzasadne i to w stopniu oczywistym (art. 535 § 3 k.p.k.).

Oczywista bezzasadność pierwszego zarzutu kasacyjnego wynika z następujących okoliczności.

Obrońca sformułował zarzut obrazy „art. 452 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 5 k.p.k.”, tymczasem podstawą oddalenia wniosków dowodowych przez Sąd odwoławczy był przepis art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., który nie zawiera § 5. Sąd II instancji nie wskazał na art. 452 § 2 k.p.k. jako podstawę oddalenia wniosków dowodowych, a zatem nie mógł go naruszyć. Zasadniczo jednak należy odczytać ten zarzut kasacji jako zmierzający do wykazania, że doszło do rażącego naruszenia art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. z powodu oddalenia wniosków dowodowych obrony zgłoszonych już po zamknięciu przewodu sądowego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym oraz w postępowaniu odwoławczym. Z uzasadnienia kasacji wynika, że obrońca upatruje rażącego naruszenia prawa przede wszystkim w oddaleniu wniosku o przeprowadzenie dowodu „w postaci żądanych nagrań z monitoringu i logowań telefonu”. Aby należycie ustosunkować się do tego zarzutu, należy prześledzić wcześniejszą aktywność dowodową skazanego i jego obrońcy w toku postępowania pierwszoinstancyjnego.

W wyjaśnieniach składanych na etapie postępowania przygotowawczego, jak również w ramach czynności końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania S. B. nie składał żadnych wniosków dowodowych, w tym w szczególności wniosku o przeprowadzenie dowodu z zapisu monitoringu.

W trakcie postępowania przed Sądem Rejonowym, dopiero w piśmie z dnia 10 czerwca 2017 r. zatytułowanym „(...)”, S. B. zakwestionował prawidłowość postępowania przygotowawczego, wskazując m.in. na niesprawdzenie monitoringu z trasy P. – T.(k. 1435). Miało to miejsce dwa miesiące po wpłynięciu aktu oskarżenia do Sądu. Pismo to ujawniono na rozprawie w dniu 6 września 2017 r. Wówczas obrońca skazanego oświadczyła, że ustosunkuje się do tego, o co w nim wnoszono i jednocześnie zobowiązała się do sformułowania konkretnych wniosków dowodowych (k. 1721v.). Wnioski dowodowe zostały złożone dopiero w piśmie z dnia 14 lutego 2018 r., które wpłynęło do Sądu Rejonowego w W.w dniu 19 lutego 2018 r., a więc już po zamknięciu przewodu sądowego w sprawie, z tym że nie zawierało postulatu dotyczącego zabezpieczenia zapisu monitoringu. Wnioski obrońcy dotyczyły sprawdzenia numeru telefonu należącego do oskarżonego ze wskazaniem danych lokalizacyjnych przekaźników BTS w dniu czynu z aktu oskarżenia i powołanie biegłego w tym zakresie, sprawdzenia położenia GPS samochodu osobowego, którym poruszać się mieli sprawcy i powołanie biegłego w tym zakresie, przeprowadzenia oględzin dwóch kijów oraz dopuszczenia dowodu z zeznań świadków wskazanych w tym piśmie (k. 2000). Następnie w apelacji podniesiono zarzut naruszenia przepisu art. 167 k.p.k. poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodów m.in. z monitoringu ze stacji benzynowej w Trzciance oraz restauracji. Zarzut nie odnosił się do nieprzeprowadzenia dowodów dotyczących logowań telefonu, jakim miał posługiwać się S. B. w dniu zdarzenia objętego aktem oskarżenia (k. 2145). Natomiast pismem z dnia 15 listopada 2018 r. (złożonym już na etapie postępowania odwoławczego) obrońca S.B. ponowiła wnioski dowodowe zgłoszone uprzednio, a także wniosła o przeprowadzenie dowodu z monitoringu przy stacji benzynowej w T. Miało to miejsce po upływie ponad dwóch lat od daty zdarzenia stanowiącego przedmiot postępowania oraz kilkunastu miesięcy od podjęcia się roli obrońcy ww. oskarżonego (k. 2340). Na rozprawie w dniu 8 stycznia 2019 r. Sąd odwoławczy oddalił ww. wnioski

dowodowe na podstawie art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. Uzasadniając tę decyzję stwierdził, że akt oskarżenia w przedmiotowej sprawie wniesiono do Sądu w dniu 31 marca 2017 r., zaś strony pouczone o treści art. 338 § 1 k.p.k. doręczając im odpis aktu oskarżenia. Ponadto podniesiono, że chociaż termin z art. 338 § 1 k.p.k. ma charakter instrukcyjny, to moment złożenia wniosków dowodowych przez obrońcę S.B. wobec czasu trwania postępowania sądowego uprawnia do uznania ich za zmierzające w sposób oczywisty do przedłużenia postępowania. Sąd też stwierdził, że wniosek o przesłuchanie świadków, gdy nie zeznawali na okoliczności dotyczące zarzutu postawionego oskarżonemu, służy przedłużeniu postępowania i nie ma zaznaczenia dla kwestii jego odpowiedzialności (k. 2454 – 2454v.).

W ocenie Sądu Najwyższego, decyzja Sądu odwoławczego uznająca wnioski dowodowe obrońcy za zmierzające w sposób oczywisty do przedłużenia postępowania została prawidłowo umotywowana. Dodatkowo powody tej decyzji Sąd Okręgowy wyjaśnił w uzasadnieniu swego wyroku. Nie można oddalić wniosku dowodowego jedynie z tego powodu, że jest spóźniony, jeżeli miałby istotne znaczenie dla ustalenia, czy rzeczywiście oskarżony jest sprawcą czynu zabronionego. Z taką sytuacją nie mamy jednak do czynienia w tej sprawie.

W odniesieniu do wniosku o przeprowadzenie dowodu z osobowych źródeł dowodowych można mieć wątpliwość, czy Sąd odwoławczy nie powinien podać innej podstawy oddalenia tego wniosku dowodowego. Skoro Sąd ten stwierdził, że dowody te byłyby nieprzydatne do stwierdzenia okoliczności czynu objętego zarzutem oskarżenia, to mógł wskazać art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. jako podstawę oddalenia wniosku dowodowego. Nie zmienia to jednak faktu, że samo oddalenie wniosków dowodowych w tym zakresie w postępowaniu odwoławczym w żaden sposób nie naruszało, i to w sposób rażący, przepisów prawa. Nie wykazano też w kasacji, że miałyby to mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Oceniając zasadność oddalenia wniosku dowodowego obrońcy dotyczącego sprawdzenia numeru telefonu należącego do oskarżonego ze wskazaniem danych lokalizacyjnych przekaźników BTS w dniu czynu należy przypomnieć, że informacje z wykazów połączeń telefonicznych tego telefonu zostały włączone w poczet materiału dowodowego stanowiącego podstawę wyrokowania zarówno przez Sąd I instancji (k. 1993v.), jak i przez Sąd odwoławczy (k. 2454v.). Jak słusznie

podkreślono w odpowiedzi prokuratora na kasację, za niezrozumiałe należy uznać wnioskowanie o przeprowadzenie dowodów, które zostały pozyskane w sprawie jeszcze w toku postępowania przygotowawczego i po części w toku postępowania pierwszoinstancyjnego. Akta sprawy zawierają szereg dowodów m.in. protokoły oględzin telefonów komórkowych zatrzymanych w związku ze zdarzeniem, wykazy połączeń telefonu, m.in. tego którym posługiwał się skazany, dane lokalizacyjne obejmujące dzień 3 września 2016 r., opinię biegłego z zakresu przestępczości komputerowej oraz dane lokalizacyjne nadesłane przez operatora z okresu od dnia 25 sierpnia 2016 r. do dnia 1 września 2016 r. dla telefonu, z którego korzystał skazany. Dowody te był przedmiotem oceny Sądu Rejonowego, która została zaakceptowana przez Sąd odwoławczy. Sąd Okręgowy odniósł się do tej kwestii wskazując, że nie podziela twierdzeń obrony, iż miejsca logowania się telefonu oskarżonego wskazują na to, że nie było go na miejscu zdarzenia. Wobec powyższego nie można uznać, że oddalenie wniosku dowodowego obrońcy o przeprowadzenie omawianego dowodu rażąco naruszało prawo i miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Raz jeszcze trzeba bowiem podkreślić, że żądane przez obronę informacje zalegały w aktach sprawy. Zatem obrońca, jeżeli chciał sformułować skuteczny wniosek dowodowy, to powinien dokonać analizy tych materiałów i określić jakąś tezę dowodową a nie jedynie wskazywać, że ich pozyskanie ma istotne znaczenie dla sprawy.

Odnosząc się kolejno do oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z monitoringu ze stacji benzynowej oraz restauracji, to trzeba przypomnieć, że został on złożony dopiero w postępowaniu odwoławczym. Nie został on zawarty we wniosku obrońcy, który wpłynął do Sądu I instancji 14 lutego 2018 r. Wniosek ten mógł być złożony już czerwcu 2017 r., bezpośrednio po nadesłaniu do Sądu pisma ówczesnego oskarżonego kwestionującego sposób przeprowadzenia postępowania przygotowawczego. W tych okolicznościach nie sposób zarzucić Sądowi Okręgowemu, że rażąco naruszył prawo oddalając ten wniosek jako zmierzający wyłącznie do przedłużenia postępowania karnego. Jednocześnie trzeba zauważyć, że w świetle zgromadzonych w sprawie dowodów nie można uznać by postulowane dowodowy posiadały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej skazanego. Sąd Odwoławczy wyraźnie wskazał, że dla ustalenia sprawstwa

skazanego kluczowe znaczenie miały osobowe źródła dowodowe, w tym wyjaśnienia Ł. G., które w powiązaniu z wynikami badań genetycznych śladów pozostawionych na kominiarce i rękawicach, jednoznacznie wskazywały na popełnienie przez S. B. zarzucanego mu czynu.

Podsumowując, pierwszy zarzut kasacji okazał się oczywiście bezzasadny.

Podobnie należy ocenić podniesiony w kasacji zarzut rażącej obrazę art. 7 k.p.k.

Sąd odwoławczy, w celu zniwelowania uchybienia proceduralnego Sądu I instancji, ponownie przeprowadził część dowodów, zaś uzasadnienie jego wyroku świadczy o tym, że dokonał prawidłowej, zgodnej z wymogami art. 7 k.p.k., oceny materiału dowodowego. Realizując czynności kontrolne Sąd Okręgowy przesłuchał P. B., odczytał zeznania M. W. oraz ujawnił na podstawie art. 394 § 1 i 2 k.p.k. dokumenty i protokoły dołączone do akt (k. 2453 – 2455 – protokół rozprawy z dnia 8 stycznia 2019 r.). Przeprowadzenie tych dowodów ostatecznie doprowadziło do wydania orzeczenia reformatoryjnego, co przejawiało się w uniewinnieniu jednego ze współoskarżonych. Dowody przeprowadzone przed Sądem II instancji nie podważyły jednak sprawstwa S. B.. Co jednak istotne, spowodowały zmianę opisu przypisanego mu czynu, jego kwalifikacji prawnej oraz obniżenie wymiaru kary. Sąd Okręgowy stwierdził, że okoliczności pobicia W. W. w świetle zgromadzonych i właściwie ocenionych przez Sąd Rejonowy dowodów nie budzą wątpliwości, w odróżnieniu od zachowań podjętych wobec P. B. (str. 21 – 22 uzasadnienia). Odmienne ocena ze strony tego Sądu dotyczyła tylko elementu przedmiotowego zdarzenia. Sąd odwoławczy, rozważając zarzuty kwestionujące ocenę charakteru przedmiotu, jakiego oskarżony używał podczas zajścia i dzieląc ich trafność, stwierdził, że oskarżony nie posługiwał się przedmiotem, który „był podobnie niebezpieczny do broni palnej lub noża” i zakwalifikował jego zachowanie jako wyczerpujące znamiona czynu z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., obniżając orzeczoną karę do jednego roku pozbawienia wolności.

W drugim zarzucie kasacji obrońca ponownie argumentuje, że skazanego nie było w miejscu zdarzenia, o czym miałyby świadczyć dane o miejscach logowania się jego telefonu. W tym kontekście ponownie trzeba przypomnieć, że Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił dowody dotyczące logowania się telefonu

skazanego i wyciągnął z tych dowodów logiczne wnioski. Raz jeszcze wypada też podkreślić twierdzenia Sądu Okręgowego, że dla ustalenia sprawstwa skazanego kluczowe znaczenie miały osobowe źródła dowodowe, w tym wyjaśnienia Ł. G., ocenione w powiązaniu z wynikami badań genetycznych śladów pozostawionych na kominiarce i rękawicach. Ustalenie Sądu odwoławczego, że wymowy tych dowodów nie mógł podważyć wynik analizy logowań telefonu oskarżonego do stacji BTS, jest w pełni uprawnione i zgodne z wymogami art. 7 k.p.k.

Analiza uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego, przeprowadzona w świetle zarzutów apelacyjnych, treści wyroku Sądu I instancji oraz akt sprawy prowadzi do wniosku, że Sąd Okręgowy nie dopuścił się rażącego naruszenia art. 7 k.p.k., które miałyby istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku.

Podsumowując, wobec oczywistej bezzasadności obu zarzutów, kasację należało oddalić jako oczywiście bezzasadną.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 624 § 1 k.p.k. i uzasadnione jest sytuacją majątkową i zarobkową skazanego, który odbywa karę pozbawienia wolności.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji postanowienia.